Lomnice nad Popelkou

Město Lomnice nad Popelkou leží ve zvlněné krajině v údolí říčky Popelky na pomezí Českého ráje a Podkrkonoší, asi 9 km jihovýchodně od Semil. Svou rozlohou 25,57 km² je třetím největším městem v bývalém semilském okrese. Nejvyšším bodem města je hora Tábor s nadmořskou výškou 678 m. Samotné centrum města se nachází v nadmořské výšce 478 m. Město se v průběhu historického vývoje stalo přirozeným střediskem menší spádové oblasti nazývané Lomnicko. Bohužel po roce 1989 došlo k rozpadu či zániku velkých průmyslových podniků, které dělaly z města centrum textilního a potravinářského průmyslu, a to má i dnes za následek stálý pokles počtu obyvatel, k 31. 12. 2013 mělo město 5 617 občanů.

V současné době město nabízí svým návštěvníkům bohaté kulturní a sportovní vyžití – např. Tylovo divadlo, kino, zámek, městské muzeum a galerii, sportovní halu, zastřešený zimní stadion, letní stadion s umělým trávníkem a hřištěm na plážový volejbal, lyžařský areál v Popelkách, sokolovnu s horolezeckou stěnou, letiště, nově zrekonstruované koupaliště a další. Nejstarší městská zástavba soustředěná kolem Husova, Karlovského a Školního náměstí je chráněna jako městská památková zóna. Od roku 1995 je jako vesnická památková rezervace chráněna místní část Karlov s roubenými domy z 18. století. V roce 2010 byla dokončena díky fondům z EU velká rekonstrukce radnice a zámku, které se staly chloubou města.

Historie města

První písemná zmínka o Lomnici a o původu jejího městského znaku je zachycena v ***Rýmované kronice české tak řečeného Dalimila*** (zkráceně Dalimilova kronika), kterou česky a ve verších napsal v letech 1308–1314 neznámý šlechtic. Autor píše na začátku 82. kapitoly o tatarských zvědech, kteří chodili v roce 1242 po Evropě. Pravděpodobně se lomnickým pánům podařilo jednoho z nich lapit a za odměnu dostali tohoto tatarského mužíka do erbu. V určení počátků tatarské expanze se sice autor historicky zmýlil o jeden rok, ale to nic nemění na tom, že podle něho „Lomničtí si vzali kartasa do štítu" v roce 1242. Přesto se ve většině textů o Lomnici i dnes stále chybně uvádí rok 1232. K chybě totiž došlo již při ručním opisování Dalimilovy kroniky. Originál kroniky se nedochoval, známe pouze několik opisů, a proto opis z konce 14. století rukopis Vídeňský ještě uvádí rok 1242, ale již v opisech z 15. stol., např. v rukopise Lobkovickém či Zebererově, se objevuje chybný rok 1232.

Vyobrazení městského znaku v lomnickém graduálu

Lomnický městský znak se zřejmě vyvinul nejpozději v 16. století z pečetního znamení odvozeného od erbu lomnické vrchnosti Košíků z Lomnice. Ti měli v erbu kartasa, tj. tatarského zvěda, který se maloval s vysokým kloboukem, vysokou holí a kabelou. Na městském znaku se

Husovo náměstí (před r. 1913)

však toto znamení mění v ozbrojence s halapartnou, sekerou a přilbicí. Jeho nejstarší dochované vyobrazení nalezneme v Lomnickém graduálu. V 18. století se na Lomnicku začala rozšiřovat pověst o loupežníkovi z Kozlova. Pověst je situována do časů, kdy v Čechách vládl král Václav IV. Lucemburský. Tehdy se prý na Kozlově usadil loupežník, který okrádal cestující na nedaleké obchodní cestě a sužoval okolní obyvatelstvo. Jednoho dne se Lomničtí rozhodli zbavit nepohodlného vetřelce. Ozbrojili se, v noci se přiblížili nepozorovaně až k hradu a vykopali před bránou jámu, kterou zakryli chvojím. Poté udeřili s velkým hřmotem na hrad, aby loupežníka vyhnali. Ten se vyřítil v plné zbroji, se sekerou v pravé a kopím v levé ruce. Hnal se za utíkajícími útočníky a spadl do jámy. Lomničtí svázali loupežníka a odvedli ho na Pražský hrad, kde byl popraven. Na památku této události udělil král Václav IV. Lomnickým do znaku ozbrojeného muže se širočinou v pravé a kopím v levé ruce, stojícího na zeleném roští.

O nejstarší historii Lomnice se do dnešních dnů dochovalo velmi málo pramenů, protože staré knihy a spisy byly zničeny při požárech města. Nejstarší archeologické nálezy jsou uloženy v městském muzeu. Pro drsné klimatické podmínky bylo Lomnicko kolonizováno na přelomu 12. a 13. století. Lomnice byla zpočátku dlouhou údolní lánovou vsí zahrnující nynější Starou Lomnici, vlastní Lomnici a Dolní Lomnici. Vesnice se rozvíjela podél říčky Lomnice, jejíž název pravděpodobně vznikl od přídavného jména lomná, tj. voda lomozná, hlučná, popř. vytékající z lomů nebo s lomeným tokem. Později byla říčka Lomnice přejmenována na Popelku, protože se prý do ní házel popel či měla popelavou barvu vody.

O prvních držitelích Lomnice toho mnoho nevíme, byli to pravděpodobně Košíkové z Lomnice. Prvním písemně doloženým majitelem je až v roce 1308 ***Albrecht z Valdštejna,*** který patřil do mocného rodu Markvarticů. Valdštejnové zde sídlili do konce 14. století. V této době

je již Lomnice uváděna jako městečko s tvrzí a vrací se do vlastnictví ***rytířů Košíků. Husitské války*** se našeho města výrazně nedotkly, ale Husovo učení se stalo v našem kraji velmi oblíbeným. Husovi příznivci se scházeli na Chlumu, který zanedlouho přejmenovali na Tábor, a konali zde náboženské obřady s přijímáním pod obojí. Kněží pod obojí působili v Lomnici až do třicetileté války a město do roku 1709 používalo název Lomnice nad Popelkou hory Tábor či Lomnice hory Tábor nad Popelkou. Po husitských válkách chtěl císař Zikmund věnovat lomnické panství jako královskou odúmrť, ale nakonec se novými majiteli stali Škonka, dcera Beneše Košíka, a její manžel Aleš ze Šanova. K roku 1482 se připomíná další majitel, a to Jan Černín.

Roku 1524 Jan Bělský z Kařišova prodal tvrz Lomnici s městečkem, s poplužím a několika okolními vesnicemi pánu na hradě Štěpanice ***Vilému z Valdštejna***, jehož rod vlastnil panství do poloviny 17. století. S vládou Valdštejnů je spjata doba hospodářského, kulturního i stavebního rozvoje města. Vilémův syn Václav zajistil Lomnickým v roce 1561 u krále Ferdinanda I. možnost konání tří výročních trhů. Toto privilegium posílilo další rozvoj obchodu a řemesla. Z dřívější doby mělo město ještě právo hrdelní, což představovalo šibenici na náměstí (od roku 1756 kamenná) a pranýř, a právo vařit pivo. Městský pivovar v této době stával „pod hrází“, nový pivovar s vinopalnou již v držení vrchnosti byl postaven v roce 1660 za zámkem a lomnické pivo se v něm vařilo až do roku 1958.

Vdova po Václavu z Valdštejna ***Eliška z Martinic*** se společně s lomnickými měšťany stala donátorkou ***Lomnického graduálu***, skvostné iluminované památky českého renesančního písemnictví. Objemné dvousvazkové dílo o 1 739 stranách vzniklo mezi lety 1578–1583 na objednávku literátského bratrstva při kůru kostela sv. Mikuláše. Lomnický graduál má vedle vysoké umělecké a literární hodnoty i velký význam dokumentární a historický. Osudy samotného graduálu jsou velmi dramatické, protože i přes odpor měšťanů bylo dílo později odvezeno do Vrchlabí, správního centra Morzinů. Na přelomu 19. a 20. století byl graduál dokonce považován za ztracený. Teprve v roce 1945 byl náhodně objeven v archivu vrchlabského zámku. Nyní je umístěn v Národní knihovně České republiky v pražském Klementinu.

Třicetiletá válka se velmi těžce dotkla města i jeho okolí. Nejen vojska nepřátelská, ale i císařská nešetřila místní obyvatelstvo od válečných útrap. Mnohé statky, někdy i vesnice (Košov, Ploužnice) vyhořely, pole zpustla, sedláci utíkali ze svých statků, protože šli raději k někomu do služby, než aby neměli co jíst, další opouštěli své domy z náboženských důvodů, neboť byla povolena pouze katolická víra atd. Podle popisu lomnického panství z roku 1635 bylo z 366 usedlostí v této době už 135 pustých či zničených. Během třicetileté války byly držitelkami panství sestry ***Apolena a Eliška z Valdštejna***, které jejich příbuzný ***Albrecht z Valdštejna*** donutil, aby mu postoupily lomnické panství. Po Albrechtově smrti v roce 1634 se panství vrátilo do rukou Elišky Žerotínské z Valdštejna a její synovec ***Jan Viktorín z Valdštejna*** ho v roce 1654 prodal majiteli vrchlabského panství ***Pavlu hraběti z Morzinu***, i když některé prameny uvádí jméno jeho syna Jana. Roku

1796 prodal ***Rudolf hrabě z Morzinu*** lomnické panství obchodníku s plátnem ***Ignáci Falgeovi***. V roce 1834 koupil poddanské město Lomnici se 14 vesnicemi ***Karel Alain Gabriel kníže Rohan***, majitel sychrovského panství. Jeho rodina působila na Lomnicku až do roku 1945.

Zrušením poddanství v roce 1848 ztratil opodstatnění starý administrativní systém, a proto byla upravena organizace veřejné správy. Lomnice získala správu města do svých rukou. V čele stál starosta (pukrmistr), který dohlížel na veškeré dění. Chod městského úřadu zajišťoval tajemník s dalšími úředníky. Do zastupitelstva bylo voleno 30 členů a 15 náhradníků. Prvním starostou našeho města se v letech 1850–1863 stal Vincenc Mastný.

Během 18.–20. století se Lomnice postupně rozrůstala o nové čtvrtě, a to v 18. století o Karlov, Nové Město, Malou Stranu, Račany a Na Drahách, v 19. století o Hrádka, Hoření Lomnici, Betlém na Podměstí, Popelky, ve 20. století o Masarykovu čtvrť, Žižkov, Letnou.

V 19. století se počet obyvatel Lomnice n. P. a Staré Lomnice, která byla připojena k městu v roce 1921, pohyboval okolo 4 000 a počet domů okolo 500. Dle sčítání obyvatel z roku 1930 má město 5 417 obyvatel a 937 domů, poválečné sčítání v roce 1949 udává 5 432 obyvatel. K dalšímu nárůstu obyvatel bezesporu došlo po roce 1960, kdy byly k Lomnici připojeny Nové Dvory, Ploužnice s Chlumem, Košov s Morcinovem, Želechy, a v roce 1985 Rváčov s osadami Černá, Dráčov, Skuhrov, Tikov. Celkem žilo ve městě na konci 80. let 20. století asi 6 500 obyvatel.

Život v poklidném podhorském městečku vždy výrazně narušily válečné události. Místní obyvatelé se snažili vyrovnat s válečnými útrapami, bídou, hladem a za obou světových válek se aktivně zapojili do domácího i zahraničního odboje. ***Prusko-rakouská válka*** přímo zasáhla do života města tím, že město muselo na vlastní náklady zřídit špitál pro raněné. Lékařskou pomoc zajišťoval převážně starosta města MUDr. Alois Kabeláč, který se zasloužil i o to, že byla Lomnice ušetřena od drancování nepřátelského vojska a od vysokých rekvizic.

Z první světové války se nevrátilo 53 lomnických mužů, kterým byl věnován pomník z roku 1921, dnes umístěný v parku za Tylovým divadlem. V městské kronice z roku 1981 jsou částečně opsány paměti Marie Břinčilové (1880–1968), které zachycují i život za první světové války v Lomnici: *„Přišel rok 1914. 26. července byla vyhlášena mobilizace. Všude znělo to strašné slovo válka, a to první světová. Ženy s dětmi na ulicích plakaly a při loučení na nádraží i omdlévaly. Zanedlouho byly odvody. Můj muž byl odveden hned mezi prvními…Velice jsem s dětmi strádala, neboť nám dávali válečnou podporu menší než almužna. Bylo to čtyřicet haléřů na jedno dítě, na pět lidí tedy celkem dvě koruny denně… Dlouho jsem nevěděla, co s mým mužem je, až přišel lístek z Ruska, někde ze Samarské gubernie, z Buzuluku a potom ze Stavropolu od Černého moře. Pak už jsem věděla, že je v zajetí. A potom zase žádné zprávy… Přišly zlé doby… Všude jsem musela stát frontu. I na chléb, kterého bylo tak málo, že ani jednou denně se děti nenajedly… Sušily jsme i slupky z bramborů, i vyvařený logr, a z té*

směsi – lépe řečeno z odpadu – jsme pekly placky a někdy ani těch nebylo dost. Suché slupky jsme mlely v kávovém mlýnku, přidaly jsme trochu otrub nebo také vikve, a to byl někdy i nedělní oběd. Byly to hrozné doby. Stále jen stát před radnicí frontu na lístky – na všechno, i na ždibec tvarohu nebo hrst ovesné rýže…"

Za ***druhé světové války*** se mnoho lomnických občanů dostalo za svou odbojovou činnost (Obrana národa či sokolská Jindra) do koncentračních táborů. Od jara 1945 řídil odbojovou činnost na Lomnicku revoluční národní výbor v čele s továrníkem Josefem Mizerou. Vyvrcholením bylo povstání 3. května 1945. V městské kronice z roku 1945 jsou zachyceny vzpomínky Josefa Mizery: *„V Semilech je povstání. Škpt. Wohlmuth telefonoval, jeho slovo platí v Lomnici za tisíc jiných, nesmíme je zradit, jdeme tudíž rovněž „do toho", ať se stane cokoliv. Proti 80-ti dobře ozbrojeným mužům od Sicherheitspolizei a esesákům, kteří tvoří lomnickou posádku, máme sice několik loveckých pušek…, naproti tomu máme tu velkou výhodu, a to je překvapení, neboť Frickové jsou skutečně překvapeni… Ujišťuji je, že s nimi bude zacházeno jako s válečnými zajatci… Očekáváme odvetná opatření ze strany okolních německých posádek. Netrvá dlouho a od Jičína přijíždí otevřený pancéřový automobil. Zřejmě průzkum. Od prvních domků na okraji města je vítán palbou našich střelců. Těžký kulomet umístěný na německém automobilu odpovídá… První nápor je odražen… Příští den v časných hodinách vtrhl do města oddíl asi 70 esesmanů a od toho okamžiku nastala persekuce obyvatelstva. Účastníci povstání, pokud neuprchli do lesů, jsou pozatýkáni…"* V sobotu dopoledne 5. května byli před Hrubým domem na náměstí popraveni tři účastníci povstání, Němci poté z Lomnice odjíždí do Jičína, protože se dozvěděli o povstání v Praze. Oběti Květnového povstání 1945 připomíná pamětní deska na městském muzeu, sokolské oběti 2. světové války přibližuje pamětní deska v sokolovně a pamětní deska v základní škole vzpomíná na oběti učitelského sboru. Všem obětem 2. světové války je věnován památník u zámku z roku 1977, který doplňuje památník Františka Truhláře, pilota RAF, z roku 1971.

I další významné politické události, jako byl únor 1948, Pražské jaro se srpnovou okupací 1968 a sametová revoluce 1989, poznamenaly všední život našeho města, ale zatím jsou zaznamenány pouze v městských kronikách a na své podrobnější zpracování teprve čekají.

Památky a veřejné budovy města

Podoba lomnického ***náměstí*** se během historického vývoje města a zásahy několika zhoubných požárů měnila. Trojúhelníkový půdorys náměstí byl ustálen na počátku 18. století, kdy byl vystavěn horní blok budov. V 19. století zde byly postupně vybudovány nové dvoupatrové zděné domy, bohužel z roubených podsíňových domů se do dnešních dnů nezachoval žádný. Na konci 19. století bylo náměstí modernizováno a pojmenováno jako Husovo náměstí, které je i dnes svou plochou 84 arů největším náměstím v bývalém semilském okrese. V roce 1900 byl v horní části náměstí slavnostně odhalen secesní ***pomník mistra Jana Husa***. Středový ostrůvek dále doplňují dvě kašny a barokní mo-

Tichánkova rozhledna s Hornychovou chatou na Táboře (1913)

rový sloup z roku 1713 – na balustrádě v rozích jsou umístěny sochy sv. Jana Nepomuckého, sv. Šebestiána, sv. Vavřince a sv. Rozálie, na vrcholové korintské hlavici je umístěna socha Panny Marie Lomnické, patronky města.

Lomnická dřevěná ***radnice*** původně stála uprostřed náměstí, v místech dnešní hoření kašny, obklopená masnými krámy. Na počátku 18. století byla zbořena a vystavěna na dnešním místě zděná budova s podloubím a čtverhrannou věží s hodinami, která vyhořela dvakrát, a to v letech 1749 a 1862. Po druhém požáru byla nová budova radnice dvouposchoďová v neogotickém stylu, zhotovená rohanským knížecím stavebníkem Josefem Pruvotem. V průčelí radnice byl do zdi vsazen kamenný městský znak, dále se zde nacházejí vymalované stylizované znaky lomnických řemesel. Na radnici dříve vedle městského úřadu sídlily divadlo, záložna, knihovna, muzeum i obchody.

Gotická tvrz, kterou zbudovali Košíkové na konci 13. století, byla Valdštejny v 16. století přestavěna na renesanční ***zámek***, chráněný dvojí hradební zdí s příkopem. Před věžovitou první branou byl padací most. V patře byly obytné místnosti, dva sály, kaple a kancelář, na půdě sýpky a pod zámkem tři sklepy na led. Uprostřed zámeckého nádvoří byla kašna, na zámek navazovala zahrada a sad, později pivovar a vinopalna (od roku 1660). Sídlo po severovýchodní straně chránil Zámecký (Pivovarský) rybník, který byl od roku 1900 postupně zasypáván. Od roku 1654 byl zámek využíván pouze pro vrchnostenské úřady, přesto byl ve 30. letech 18. století přebudován na trojkřídlý barokní zámek. Původně byl však projektován jako čtyřkřídlý. Od roku 1850 byl zámek sídlem okresního soudu a trestnice. V roce 1919 prodal zámek Alain Rohan místnímu živnostenskému družstvu a zámku se začalo říkat „Živnodům“.

Sokolovna (po r. 1930)

Neoklasicistní budovu, v níž dnes sídlí městské muzeum, nechal postavit v první třetině 19. století Petr August Šlechta. Šlechtové Hrubý dům využívali nejen k bydlení, ale i k podnikání, měli zde textilní manufakturní dílnu, a to až do doby, než ve Staré Lomnici zbudovali

mechanickou tkalcovnu. Dílna se nacházela v suterénu budovy, ve vstupní hale vykupovali Šlechtové od tkalců z celého Podkrkonoší plátna a prodávali jim přízi. Po druhé světové válce věnoval Ing. Bedřich Šlechta Hrubý dům městu s podmínkou, že zde bude umístěno muzeum. To bylo otevřeno v roce 1947. Předtím muzeum, založené v r. 1891 Josefem Petrákem, sídlilo na radnici či ve škole.

Městské muzeum a galerie

Na dolním konci Husova náměstí stojí ***barokní kostel zasvěcený sv. Mikuláši,*** který byl vybudován v letech 1781–82 na místě gotického kostelíka nákladem Františka Xavera Morzina. V interiéru našly své místo hodnotné řezbářské práce Jana Hájka z Kosmonos, malířské práce pražského Fidelia Weibela, varhany Josefa Kobrleho ze Staré Lomnice a mramorové renesanční náhrobky Václava Štěpanického z Valdštejna a Elišky z Martinic. Boční stěna kostela nese pamětní mramorovou desku věnovanou lomnickému hudebnímu skladateli Františku Doubravskému, jenž zde působil v 19. století jako regenschori. Kostel v roce 1849 při požáru náměstí vyhořel a následně byl opraven. Mezi kostelem a starou školou, která také sloužila jako špitál, je dnes umístěna socha sv. Jana Nepomuckého z roku 1739.

Nejstarší stavbou ve městě je ***dřevěná zvonice na hřbitově*** z roku 1652. V jejím sousedství se nachází barokní ***kostel sv. Jana Křtitele*** z roku 1768 s půlkruhově uzavřeným presbytářem. Na hřbitově najdeme i majestátní hrobky významných lomnických podnikatelských rodin, jako např. Šlechtů, Hornychů či Mastných, ale i hroby vojáků, kteří padli v prusko-rakouské válce v roce 1866. Mezi hřbitovem a kostelem sv. Mikuláše stojí jednopatrová barokní fara z roku 1741. Další významnou církevní památkou města je ***Husův sbor***, vystavěný Církví československou husitskou v roce 1937.

Nejvýraznější stavební proměnou prošla během minulého století část města kolem Zámeckého (Pivovarského) rybníka, dnes okolí autobusového nádraží. Rybník byl postupně od roku 1900 zavážen a pozemky v jeho okolí rozprodávány. K většímu zavážení Pivovarského rybníka došlo při výstavbě ***Městské spořitelny*** a následně ***Tylova divadla*** dle návrhu architekta Oldřicha Lisky z Hradce Králové na konci 20. let 20. století. Kolaudací spořitelny byla v listopadu 1931 završena smělá Liskova urbanisticko-architektonická kompozice v prostoru „na hrázi“, kterou v roce 1937 doplnila nárožní funkcionalistická novostavba Doležalova řeznictví podle projektu architekta Václava Frýdy.

Dalšími zajímavými veřejnými budovami města jsou ***Okresní nemocenská pokladna*** (tzv. stará poliklinika) a ***městský chudobinec*** (dnes nemocnice následné péče), ***Dům úřednictva*** firmy P. A. Šlechta, ***soukromé vily místních továrníků*** z přelomu 19. a 20. století – např. Ignáce Hornycha, rodiny Mastných na Karlově, bratrů

Horákových. V nedaleké Oboře si Rohanové v 2. polovině 19. století nechali vybudovat ***lovecký zámeček*** alpského typu s bohatou dřevořezbářskou výzdobou. Po druhé světové válce se bohužel v Lomnici již nepostavila žádná architektonicky výrazná budova.

Tichánkova rozhledna se vypíná na vrcholu hory Tábor jižně od Lomnice n. P. Předtím zde stála dřevěná rozhledna, která byla postavena v roce 1888 u staré Sezimovy hospody. Bohužel po 9 letech musela být rozhledna stržena, protože byla vlivem povětrnostních podmínek v havarijním stavu. Okrašlovací spolek se nenechal odradit a na jaře 1911 se začalo se stavbou zděné rozhledny. O dva roky později vyrostla vedle rozhledny turistická chata, a to na místě bývalé Sezimovy hospody. Obyvatelé Lomnice oba objekty pojmenovali po zasloužilých členech okrašlovacího spolku. Vyhlídková věž dostala jméno po řídícím učiteli, jednateli spolku a nadšeném propagátorovi Tábora ***Josefu Tichánkovi*** (1853–1927), turistická chata získala své jméno po předsedovi spolku ***Ignáci Hornychovi*** (1827–1916), majiteli lomnické továrny na tkalcovské potřeby, velkém propagátorovi turistiky. V roce 1935 byly obě stavby předány Klubu československých turistů. Na počátku 90. let 20. století se rozhledna a chata dostaly do soukromých rukou a v roce 1995 byly uzavřeny. Jejich velmi špatný stav vedl i k úvahám o úplné demolici. Naštěstí noví majitelé v roce 2005 zahájili rozsáhlé opravy, a tak byla v roce 2006 otevřena restaurace a o rok později zpřístupněna i rozhledna (podrobněji OJKT 2011/3, s. 203–204).

Hora Tábor je i poutním místem, vede sem křížová cesta lemovaná 13 zastaveními z roku 1898. Na jejím počátku je studánka Křížovka, uzdravující prý zrakové potíže, se sousoším Kristus uzdravuje Lazara a končí kaplí Božího hrobu. Ještě před tím, než byl na Táboře v roce 1704 zbudován barokní ***kostel Proměnění Páně***, stávala zde dřevěná kaple (14. stol.), kterou v roce 1527 nahradil dřevěný kostelík. Vedle táborského Ježíška, dle legendy dílo arcibiskupa Arnošta z Pardubic, je nejcennější památkou z bohatého barokního interiéru oltářní obraz, jehož autorství je připisováno českému malíři Petru Brandlovi. Od konce 18. století se na Táboře konají poutě, které využívají trhovci k prodeji svých výrobků. Na jižním svahu hory Tábor se nachází ***Alainova věž*** (13 m), která byla zbudována v novogotickém slohu v letech 1858–62 podle projektu Josefa Pruvota, nyní zrekonstruována.

Školství

Nejstarší zpráva o školství se vztahuje k roku 1559. První známá školní budova byla postavena v roce 1583 na náměstí pod kostelem sv. Mikuláše a sloužila také jako městský špitál. Škola byla dvakrát postižena velkým požárem (1590 a 1849) a následně přestavěna. Výstavba dalších školních budov v Lomnici, tentokráte na Novém Městě (dnes ulice J. J. Fučíka), proběhla v 70. letech 19. století. V nové školní budově čp. 62 nejdříve našla zázemí pokračovací průmyslová škola, poté měšťanská chlapecká škola, od roku 1874 c. k. odborná škola tkalcovská a konečně v roce 1897 měšťanská škola dívčí. Vedlejší budova čp. 61 byla otevřena v roce 1874 a sídlila v ní měšťanská a obecná škola chla-

Základní škola T. G. Masaryka

pecká. Obecná škola dívčí zůstala ve staré školní budově pod kostelem až do roku 1932. Místní c. k. odborná škola tkalcovská a pokračovací škola průmyslová, založená roku 1889, se po svých nejrůznějších peripetiích dočkala na konci 19. století nové budovy v dnešní Poděbradově ulici čp. 664. Později se v této budově vyučovala i další řemesla, např. pekaři, truhláři, zahradníci, lesáci.

Již před první světovou válkou se zrodila myšlenka, že by se veškeré národní školství mělo sjednotit pod jednu střechu, ale k její realizaci došlo až po 1. světové válce. K slavnostnímu otevření nové Masarykovy obecné a měšťanské školy došlo 28. října 1932 za hojné účasti lomnického občanstva. V době svého otevření, ale i dnes, patřila a patří budova lomnické školy k největším v okrese Semily. Stala se pýchou místních občanů a jednou z dominant města. Obdivuhodné je i to, že v době nastupující hospodářské krize se lomničtí zastupitelé nebáli podpořit tento velkolepý počin, který samozřejmě město zadlužil, neboť náklady na výstavbu se pohybovaly okolo 7 milionů korun.

V současnosti jsou ve městě tři mateřské školy, základní škola T. G. Masaryka, základní škola speciální a základní škola praktická, střední škola a základní umělecká škola. Nejrůznější zájmové kroužky pro děti i dospělé nabízí Dům dětí a mládeže Sluníčko.

Mužské členstvo lomnického Sokola (1910)

Spolky a sportovní organizace

Česká ženská házená –
Sportovní klub Lomnice n. P. (1921)

Za počátek pravidelně organizované ***ochotnické divadelní činnosti*** je považován rok 1825. V tomto roce studenti uspořádali několik divadelních představení v hostinci Františka Šlechty na náměstí (dnes železářství) a nadchli pro účinkování na jevišti ostatní obyvatelstvo. Od roku 1859 uváděl Spolek divadelních ochotníků své hry v sále na radnici. Radnice však v roce 1862 vyhořela společně s dalšími 41 domy, a tak se hrálo, kde se dalo. O dva roky později se začala stavět nová radnice, která byla rozšířena o vedlejší dům, a tak na radnici mohlo vzniknout stálé divadlo pro 350 diváků. Přesto se ochotníci nevzdali svého snu na vlastní divadelní budovu, avšak uskutečnili ho až na konci 20. let 20. století. V současnosti má Divadelní spolek J. K. Tyl okolo 60 členů a každoročně pořádá

Fotbalové mužstvo Sportovního klubu Lomnice n. P. (1921)

Letní stadion při fotbalovém utkání (30. léta 20. stol.)

Krajskou přehlídku ochotnických divadelních souborů Jizerské oblasti a Lomnické kulturní léto.

Druhý ochotnický spolek ve městě se jmenoval Svornost a byl založen v roce 1886. Tato divadelní společnost později hrávala v sále U Tichých (dříve u Podlipných) na Husově náměstí, a to až do 60. let 20. století.

V roce 1862 se sešlo několik přátel zpěvu a založili ***zpěvácký spolek Bořivoj*** za předsednictví J. V. Mastného. První členy učil zpívat regenschori a ředitel spolku František Doubravský. Zanedlouho Bořivoj pořádal nejrůznější koncerty, akademie, besedy atd. Ani dnes nechybí na nejrůznějších kulturních akcích pořádaných v muzeu, na zámku či v základní umělecké škole.

Loutkové divadlo obnovilo svou činnost díky nadšeným sokolům, kteří v roce 1926 objevili v sokolovně bedny s poškozenými loutkami. Na popud Miroslava Ryšavého a Jiřího Pospíšila se opravy loutek a výroby dalších spolu s malováním kulis ujal lomnický malíř Čeněk Sucharda, a tak mohlo být zanedlouho sehráno první loutkové představení pro děti. Po dokončení přístavby velkého sálu ke staré sokolovně (1930) získali loutkáři svou stálou loutkovou scénu. Hrálo se od podzimu do jara pravidelně každý týden v neděli odpoledne. V roce 1953 přešel soubor pod Závodní klub n. p. Technolen, ale dále se hrálo v sokolovně. Kvůli nevyhovujícímu stavu loutkové scény v sokolovně se loutká-

Skoky na lyžích na babylonském můstku (1921)

ři v roce 1980 přesunuli do závodního klubu ROH na Husovo náměstí a soubor přijal nové jméno Popelka. V současnosti působí loutkový soubor Popelka pod patronací DDM Sluníčko a svou stálou scénu má v zrekonstruovaném lomnickém zámku (podrobněji OJKT 2004/1, s. 53–56; OJKT 2007/1, s. 51–52).

Nejstarší sportovní organizací v našem městě je ***Tělocvičná jednota Sokol Lomnice nad Popelkou,*** která vznikla na podnět Jana Janďourka, pozdějšího prvního náčelníka jednoty a také župy Krkonošské, v roce 1870. Prvním starostou jednoty byl zvolen J. V. Mastný. Pravidelné cvičení prvních sokolů začalo probíhat v hostinci br. Háka na náměstí čp. 102, o rok později nabídlo město jednotě zdarma pronájem tělocvičny v nově postavené škole na Nové Městě čp. 62. Zde se cvičilo až do otevření sokolovny roce 1898. Vrcholnou událostí celého sokolstva se staly všesokolské slety, na kterých vedle hromadných vystoupení v prostných a na nářadí probíhaly i závody družstev a jednotlivců. Sokolové se nevěnovali pouze cvičení, ale pracovali jako dobrovolní hasiči (1872, později vznikl samostatný SDH), lyžovali, hráli hokej, trénovali basketbal a věnovali se atletice. Po sjednocení tělovýchovy v 50. letech 20. století se nástupcem lomnického Sokola stala TJ Jiskra, později TJ Lomnice nad Popelkou. K obnově lomnického Sokola došlo v prosinci 1991. (Podrobněji OJKT 2008/3, s. 224–6; 2008/4, s. 264–5; 2009/1, s. 35–8; 2011/1, s. 12–22.)

Podmínky pro lomnický ***basketbal*** vznikly po zahájení provozu nově přistavěného sálu sokolovny v roce 1930. Basketbal byl využíván jako doplněk cvičebních hodin mužských i ženských složek až do uzavření sokolovny v roce 1941. Sokolovna byla pro tento sport znovu otevřena v roce 1944, kdy se zde konal kurz trenérů Českomoravského basketbalového svazu a poté i několik zápasů. Po ukončení války byli basketbalisté prvním oddílem, který se přihlásil k obnovenému Sokolu. V prvním ročníku mistrovské soutěže I. A třídy skončilo lomnické družstvo na 2. místě za Novou Pakou. V sezoně 1949/1950 se činnost oddílu rozjela naplno. V mistrovských soutěžích byla přihlášena dvě družstva mužů, družstvo žen, dorostenců a dorostenek, připravovalo se druhé družstvo dorostenců a družstvo mladších dorostenek. Družstvu žen se po vítězství v kraji a kvalifikačních bojích v Plzni a Hradci Králové dařilo i 22. – 23. dubna 1950 v brněnské kvalifikaci a postoupilo do soutěže nejvyšší. Začátky padesátých let přinesly lomnickému basketbalu zatím největší úspěchy. Ženy se sice v nejvyšší ligové soutěži udržely pouze rok, ale několik let poté stály na špici II. ligy, kam se nakonec probojovali i muži. Nelze tedy zapomenout na některá ligová utkání, kdy lomnická sokolovna „praskala ve švech".

V meziválečném období vznikly další sportovní organizace. V roce 1920 byl založen ***Sportovní klub Lomnice nad Popelkou*** a začal se hrát fotbal s českou házenou, trénovat lehkoatletické disciplíny (hod koulí, diskem, oštěpem, skok atd.), o něco později přibyl lyžařský odbor (1925), tenisté (1928) a milovníci ping-pongu (1929).

Ihned po založení sportovního klubu se začalo s trénováním fotbalu „na tržišti" (dnešní zimní stadion), ale tato plocha byla nevyhovující, a proto se hledal jiný pozemek, který by byl vhodný pro vybudování hřiště. To se podařilo až na sklonku roku 1922. Pronajatá louka (v pro-

storu dnešního letního stadionu) byla postupně upravena na vyhovující hřiště s tribunou, šatnami a oplocením, a tak se mohlo začít s pravidelným trénováním, což se odrazilo i v úspěších klubu při fotbalových utkáních. Od roku 1922 bylo lomnické mužstvo zařazeno do mistrovské soutěže II. třídy novopackého okrsku Severočeské župy fotbalové. Zájem lomnické veřejnosti o fotbal neustále stoupal, a když si mužstvo vybojovalo druhý postup do I. třídy v letech 1933–34, byla návštěvnost na utkáních kolem 1 000 diváků. Od poloviny 30. let až do roku 1962 působilo lomnické mužstvo v I. B třídě.

Myšlenka vybudovat ve městě ***sportovní stadion*** vznikla již na začátku 40. let 20. století. Teprve po dlouhých jednáních se nakonec v roce 1948 podařilo odkoupit či vyměnit všechny potřebné pozemky, sehnat peníze, a tak se začalo s výstavbou stadionu. Stavbu vedl stavitel Vladimír Zelinka. Slavnostní otevření lomnického stadionu proběhlo 17. června 1951 za osobní účasti arm. generála Ludvíka Svobody, po němž byl stadion pojmenován, dále zástupců úřadů kraje, okresu i města, ale také vynikajícího sportovce Emila Zátopka a lomnického občanstva. Lomnický stadion se stal chloubou nejen města, ale i širokého okolí.

Lyžování přišlo do Lomnice na konci 19. století, kdy lomnický továrník Ignác Hornych koupil od hraběte Harracha první lyže a dal podle nich ve své továrně vyrobit podobné. Ke skutečnému rozmachu lyžařského sportu dochází až po první světové válce, kdy v roce 1925 vzniká ***Lyžařský odbor SK Lomnice nad Popelkou***. Prvním cílem výboru klubu bylo zbudování skokanského můstku, a to na kopci Babylon. Klub se postupně zapojuje do lyžařské Jizerské župy a Svazu lyžařů RČS. V těžké době druhé světové války, kdy jsou Krkonoše odříznuty od protektorátu, se stává Lomnice rájem lyžařů, tzv. Malými Krkonošemi. Po válce je lomnický lyžařský odbor nejsilnějším klubem Jizerské župy, což potvrzuje na prvním poválečném celostátním mistrovství ČSR v Banské Bystrici v roce 1946. Lomnice se v hodnocení klubů umístila na 3. místě. Přichází rok 1948 a ZOH ve Svatém Mořici, jichž se účastní lomnický **Josef Císař**. V průběhu roku 1949 LOSK Lomnice nad Popelkou přechází pod T. J. Sokol. Můstek na Babylonu se rozpadá. V roce 1950 je vybráno místo pro nový skokanský můstek v Popelkách. Urychleně je odkácena trasa a architekt Karel Jarolímek projektuje pro Lomnici po Babylonu druhý můstek. Stavební firma v létě roku 1952 dokončuje hlavní tesařské práce a lyžařští nadšenci brigádnicky provádějí poslední terénní úpravy. Můstek je v listopadu 1952 slavnostně otevřen zahajovacími skoky. Na tehdejší dobu je to můstek moderní a opatřený i umělým osvětlením. O 55 let později je můstek K70 zmodernizován, byl také vybudován visutý kruhový ochoz s obvodem 45 m a stal se Stavbou roku 2007 Libereckého kraje.

Počátky lomnického ***ledního hokeje*** sahají do 20. let 20. století. Opravdový hokej se hrál v Lomnici až na nově vybudovaném hřišti za sokolovnou, které bylo v zimě přeměněno na kluziště. První hokejové utkání bylo sehráno 8. ledna 1933. První mistrovské utkání sehrál Sokol Lomnice nad Popelkou v sezóně 1935–36. V roce 1947 bylo kluziště za sokolovnou zrušeno a hokejisté si vybudovali nové na Matoušově rybníce. Od roku 1953 spadal lední hokej pod TJ Slavoj, a tak byl

vybudován opravdový zimní stadion s přírodní ledovou plochou za orlovnou.

Předchůdcem ***Klubu československých turistů*** byl Okrašlovací spolek, založený v Lomnici již v roce 1885, jako první průkopník turistiky v širokém okolí. V roce 1922 z podnětu tehdejšího starosty města Jindřicha Crhy došlo v Lomnici k založení Klubu československých turistů, který z počátku spolupracoval s Okrašlovacím spolkem. Postupně však rozšiřuje svou činnost – značí a opatřuje orientačními tabulkami na 50 kilometrů turistických cest, zejména pak úsek tzv. Zlaté stezky Českého ráje, vydává množství pohlednic a propagačních letáků, na lomnickém náměstí buduje informační kiosek s mapou nejdůležitějších turistických cest. Na konci čtyřicátých let zaniká Okrašlovací spolek a Klub československých turistů byl včleněn do T. J. Sokol Lomnice nad Popelkou. I dnes je KČT v Lomnici velmi aktivní.

Křesťansko sportovní organizace Orel začala v Lomnici cvičit v roce 1925 a o deset let později zbudovala vlastní orlovnu. Samozřejmě, že tato organizace byla z politických důvodů po roce 1948 zakázána, obnovena po roce 1989.

Po druhé světové válce místní nadšenci ***Aeroklubu*** ve spolupráci s místním národním výborem zakoupili pozemky nad Rybníčkami směrem ke Kordovně a začali budovat letiště. K slavnostnímu otevření letiště došlo v roce 1950. Bohužel sny o leteckém spojení Lomnice se světem skončily v roce 1958, kdy bylo letiště úřady zrušeno. Po roce 1990 byl založen Pegas air club, který se zasloužil o obnovu fungování lomnického letiště.

Vedle již výše jmenovaných spolků a organizací fungovaly např. v polovině 30. let 20. století místní jednota Obce legionářské, Junák, Český červený kříž, Učitelská jednota Komenský, Živnostenský klub a další. Tedy celkem 51 sdružení či spolků. K dramatickému omezení spolkové činnosti došlo během německé okupace a po roce 1948.

Lomnice průmyslovým centrem

Hlavním zaměstnáním lomnických obyvatel v minulosti bylo polní hospodářství, domácí tkalcovství a drobná řemesla či obchod. V první polovině 19. století se ve městě začala rozvíjet průmyslová výroba a místní obyvatelé našli práci jako dělníci v nových továrnách. Lomnice bývala městem bohatého průmyslu, „městem textilu a sucharů". Situace se však změnila po roce 1989. Místní velké podniky, např. Technolen, Čokoládovny, Elitex byly privatizovány či vráceny v restituci a nově vznikaly pouze malé firmy. Další hospodářský vývoj u nás i ve světě přinesl velké změny, které znamenaly úpadek průmyslové výroby ve městě.

Významné místo v historii textilního průmyslu v Podkrkonoší jistě patří lomnické ***rodině Šlechtů,*** která již roku 1725 položila základny místního lnářského podnikání. Petr August Šlechta založil společně se synem Petrem Karlem firmu P. A. Šlechta a syn (1808) a expandovali do zahraničí. Centrem firmy, zaměstnávající až 12 000 domácích tkalců, se stal Hrubý dům na náměstí. V roce 1910 postavil Bedřich Šlechta moderní mechanickou tkalcovnu lněného zboží se 60 stavy. Výroba byla

Budova bývalého pivovaru

zaměřena na vozové plachty, přikrývky na koně, pytle, hadice, řemeny, slamníky, žíněnky a další. Po druhé světové válce byla společnost začleněna do n. p. Spojené továrny lněných a technických tkanin (od roku 1949 n. p. Technolen). Po roce 1989 byl Technolen privatizován. Dalšími podnikateli v textilním průmyslu byli např. Vincenc Mastný, Josef Sýkora, Antonín Kolorenč, bratři Halířové, Josef Crha, František Svoboda, Josef Mizera, Zdeněk Štejfa.

Vedle těchto textilních firem vznikaly i provozovny, které se zabývaly výrobou tkalcovských potřeb. A tak v roce 1824 přenesl ***Jiří Hornych*** výrobu tkalcovských potřeb z Horní Branné do Lomnice n. P. Jeho syn Ignác navázal na otcův odkaz a z malé dílny vybudoval velkou firmu, která se stala největší továrnou tkalcovských potřeb v ČSR a své výrobky vyvážela i do zámoří. V sousedství Hornychovy továrny postupně vyrostla továrna a slévárna železa ***Josefa Horáka*** (1865). Tato firma vedle hospodářských strojů začala vyrábět stroje pro textilní průmysl, které ji proslavily nejen doma, ale také v zahraničí. Továrna byla od roku 1891 elektrifikována. Po únoru 1948 byly firmy Ig. Hornych a Josef Horák znárodněny a spojeny. Při privatizaci státního podniku Elitex po roce 1989 byla vrácena původním majitelům slévárna a člunkárna, část podniku odkoupila firma TM Elitex, s. r. o., založená v roce 1994.

Dalším vývozním artiklem, který Lomnici proslavil po celém světě, jsou lomnické suchary **firmy J. Jína a Ant. Jína.** Zakladatelem obou firem byl v roce 1810 Michal Jína, jehož dva synové Josef a Antonín postupně vybudovali prosperující podniky, jež si navzájem konkurovaly. Josefův syn Hynek zavedl strojní výrobu sucharů, plněných desertek, mandlových preclíčků, oplatek, perníčků atd. Hynkův nástupce Josef postavil v roce 1907 továrnu na suchary v Popelkách. Potomci Antonína

Lomnické vlakové nádraží (1906)

Jíny zbudovali továrnu v roce 1926 na Žižkově. Obě továrny byly v roce 1948 znárodněny a spojeny do n. p. Lomnický průmysl sucharů a dětské výživy (od roku 1974 Čokoládovny). Po sametové revoluci byly Čokoládovny privatizovány, restituční nároky byly řešeny formou podílů v nové firmě, ale nakonec byla výroba cukrovinek v Lomnici v roce 1999 ukončena a převedena do Opavy. Suchary v našem městě peklo vedle Jínových dalších dvacet výrobců a i dnes se pečou v několika malých provozovnách.

Mlýnky na kávu se ve městě původně vyráběly ručně. Po roce 1918 nebyla v ČSR továrna, kde by se kávomlýnky vyráběly strojově, a tak se lomničtí bratři Josef a Čeněk Ouhrabkovi rozhodli toto změnit. V roce 1920 si založili ***firmu Bratři Ouhrabkové***, továrna na kávové mlýnky, která sídlila na Karlově. Zanedlouho se jejich výrobky dostaly do celého světa. Vyráběli také mlýnky stolní a nástěnné, cestovní mlýnky značky Tramp, mlýnky na koření atd. Na začátku 50. let 20. století byla firma zestátněna a od roku 1959 byla součástí Kovozávodů Semily. V roce 1991 navázali vnuci bratří Ouhrabků, kterým byl majetek vrácen v restituci, na rodinnou tradici a založili firmu LODOS, s. r. o. Ve městě působily i další menší či větší firmy.

Doprava

První chatrné silnice se v našem okolí začaly stavět v 18. století. Mezi ně patří např. stará silnice z Lomnice přes Stružinec do Semil nebo z Lomnice do Libštátu. V roce 1829 se začala stavět silnice směrem na Ploužnici a Klepandu, ale obyvatelé Nové Vsi, Chlumu a Rváčova s tím nesouhlasili a vzbouřili se, a tak se raději začala stavět silnice přes Košov

do Cidliny, aby byla Lomnice napojena na státní silnici Jičín – Turnov. Nová silnice k Semilům přes Hořensko, Světlou a Chuchelnu byla budována v roce 1837. Původně měla vést přes Tuhaň, ale místní obyvatelé si to nepřáli. V letech 1854–1855 byla stavěna silnice do Libštátu. V roce 1863 se začalo se stavbou silnic do Nové Vsi a do Bradlecké Lhoty. Jako poslední se budovala v roce 1906 silnice z Lomnice n. P. na Rváčov.

Lomnicko až do roku 1858 postrádalo přímé železniční spojení. Doprava byla do té doby zajišťována poštovními dostavníky a povozy. V roce 1858 byl zahájen provoz na části tratě Pardubicko-liberecké dráhy, a to na úseku Horka u Staré Paky–Turnov. Nejbližší zastávkou pro naše město se stala stanice Libštát (dnes Košťálov), kam k většině vlaků jezdily dostavníky. První projekt na připojení Lomnice k železniční síti pochází z roku 1896. Podle něho měla vzniknout místní dráha Ktová–Lomnice n. P.–Stará Paka. Trať ze Staré Paky do Lomnice byla vedena přibližně v dnešní trase, ale z Lomnice, jejíž nádraží bylo navrhováno v místech dnešní Kavánovy ulice, měla pokračovat přes Stružinec, Tuhaň, Žernov, Rovensko p. Tr. do Ktové, kde se měla napojit na trať do Dolního Bousova. Tento plán však byl později přepracován do dnešní podoby. Místní dráha Sudoměř (Skalsko)–Stará Paka měla navazovat na trať Mělník–Skalsko. V Lomnici byly stavební práce zahájeny 26. května 1904. K slavnostnímu otevření úseku Lomnice n. P.–Stará Paka došlo 1. června 1906 a v září byla zprovozněna trať Lomnice n. P.–Sobotka. Toto železniční spojení uvítala nejen Lomnice, ale i široké okolí. Místní drobní živnostníci a továrníci začali ihned železnici využívat k dovozu surovin a exportu svých výrobků i do vzdálenějších oblastí. Konečně bylo průmyslové Lomnicko spojeno po železnici se světem.

Místní občané také využívali až do roku 1951 soukromé autobusové spojení. V roce 1950 byly zavedeny první linky ČSAD na trasách Lomnice n. P.–Semily a Lomnice n. P.–Turnov a postupně přibývaly další, a proto na místě zavezeného Pivovarského rybníka vzniklo velké autobusové nádraží, které bylo otevřeno v roce 1981.

Kronika města

Kronika města je systematicky vedena až od roku 1945. Jsou však patrny proluky v letech 1969–71, 1976–7 a 1991, tedy v období střídání kronikářů. Prvním kronikářem byl František Večerník, který v kronice z roku 1945 zmapoval i dění mezi léty 1914 až 1945. Postupně se střídají kronikáři Jan Drbohlav, Jan Jaša, Marie Nováková, Hana Kutková, František Novák, Jaroslav Kaplan. Kroniky z let 1945 do 1975 jsou uloženy v městském muzeu, kroniky od roku 1978 jsou umístěny v semilském archivu a uveřejněny na městských webových stránkách www.lomnicenadpopelkou.cz.

Osobnosti města

V Lomnici se narodila či působila řada zajímavých osobností, například *František Doubravský* (1790–1867), hudební skladatel, sbormistr a varhaník; *Antonín Vincenc Šlechta* (1810–1886), lékař, zakladatel

a ředitel lázní Sedmihorky; *Josef Jan Fučík* (1859–1930), regionální historik, kartograf, sběratel, vydavatel vlastivědného sborníčku, učitel; *Vítězslav Chlumský* (1867–1939), lékař světového významu, ortoped; *Čeněk Sucharda* (1890–1977), malíř a grafik; *Franta Patočka* (1909–1996), akad. malíř, grafik a ilustrátor; *Věroslav Bergr* (*1928), malíř, grafik, ilustrátor a sochař; *Jiří Zahradník* (*1928), entomolog světového významu, hudebník; *Zdeněk Zahradník* (*1936), hudební skladatel, režisér, dramaturg a pedagog; *Věra Plívová-Šimková* (*1934), filmová režisérka, spisovatelka; *Zdeněk Johan* (*1935), mineralog světového významu; *Oldřich Oplt* (1919–2001), akad. malíř; *Josef Kábrt* (1920–1989), akad. malíř, výtvarník a režisér animovaného filmu; *Jaroslav Krček* (*1939), hudební skladatel, dirigent, organizátor Lomnického *kulturního léta; Karel Steigerwald* (*1945), dramatik a publicista; *Jaroslav Šonský* (*1946), houslový virtuóz, hudební pedagog; *Aleš Jaluška* (*1947), farář Církve československé husitské; *Jaroslav Bárta* (*1948), fotograf, nakladatel; *Ivan Ženatý* (*1962), houslový virtuóz; *Jaroslav Rudiš* (*1972), novinář, spisovatel; *Roman Koudelka* (*1989) skokan na lyžích, olympionik; *Vladimír Mikule* (1922–2010), kulturní pracovník, regionální publicista, šachista, člen OS Paměť Českého ráje a Podještědí a člen redakční rady OJKT; *Jaroslav Kaplan* (*1932), kronikář města, místopředseda OS Paměť Českého ráje a Podještědí.

Lomnice n. P. – Tylovo divadlo

Současnost

Současný kulturní život ve městě zajišťuje Kulturní a informační středisko (KIS), pod jehož správou je místní kino, divadlo, zámek a knihovna, dále Klub seniorů, mykologů, Společnost Františ-

Dětské hřiště z r. 2013

ka Doubravského, Bořivoj. KIS každoročně pořádá Lomnické hudební jaro a společně s lomnickou střední školou organizuje Miniveletrh cestovního ruchu. Významnými kulturními stánky jsou městské muzeum s galerií a zrekonstruovaný zámek, které nabízí nejrůznější výstavy, koncerty, besedy a přednášky. Mezi další tradiční akce v Lomnici patří Já mám koně, loutková Lomnická rolnička, horolezecký Aprílový pohár, Zimní výstup na Tábor a Jarní pochod Podkrkonoším a Českým rájem (pořádá KČT), Cesta pohádkovým lesem, Táborská pouť a výstava lomnických chovatelů, Otví-

Já mám koně (2014)

rání lomnického nebe na letišti, Malá a Velká cena města Lomnice nad Popelkou ve skocích na lyžích v Popelkách, příjezd Mikuláše a výstava betlémů v městském muzeu.

Historie našeho města je velmi bohatá a pestrá, částečně ji mapují dvě publikace – Lomnice nad Popelkou a okolí, vydalo Studio JB v roce 2010, a Lomnice nad Popelkou pohledem do minulosti, vydalo Studio JB v roce 2012, dále kniha o lomnickém sportu (křest proběhl 19. září 2014), který má svou stálou expozici v městském muzeu.

Lenka MORÁVKOVÁ,
kronikářka města